

Vandalen Uitgeest opgepakt

Van onze verslaggever

Uitgeest * De politie heeft zaterdagavond twee Uitgeesters van 15 en 17 jaar, en één 17-jarige Beverwijker aangehouden voor een serie vernielingen op het Stationsplein in Uitgeest.

Agenten kregen een melding van een vernielde Abri op het stationsplein, maar eenmaal ter plaatse bleken er ook een ruit en een brom-

mer kapotgemaakt te zijn. In eerste instantie hield de politie vijf personen aan. Eén daarvan verzette zich hevig tijdens zijn aanhouding. Ook probeerde de jongen uit de politieauto te ontsnappen, maar deze vluchtproef had geen succes. Op het bureau werden twee verdachten naar huis gestuurd. De overige drie zijn voor verhoor in verzekering gesteld.

Zomers weer zorgt voor drukte bij reddingsbrigade

IJmuiden * Het zomerse weer leidde afgelopen week tot drukke tijden bij de reddingsbrigade. Lifeguards moesten 2245 keer in actie komen aan de kust en bij recreatieplassen. In 58 gevallen was sprake van een levensbedreigende situatie.

In totaal werden 77 zwemmers uit het water gered. Die waren op verschillende plaatsen door sterke stro-

ming in de problemen gekomen. Daarnaast herenigde de reddingsbrigade 172 zoekgeraakte kinderen met hun ouders en verleenden de lifeguards ruim 1900 keer eerste hulp, bijvoorbeeld aan badgasten die door de warmte onwel waren geraakt. Ook kregen opvarenden van bootjes of surfers hulp van de reddingsdienst en werden dieren geholpen.

IJmond

Joke van der Aar op het Meerplein. Het water kwam tot de gevels. Daarachter de Nieuwstraat, die iets omhoog loopt tot aan de Breestraat.

FOTO KOEN VAN EIJK

Het water klotste in Beverwijk

Sporen van het Oer-IJ

Het Oer-IJ, een noordelijke vertakking van de Rijn, meanderde vroeger door de regio en mondde bij Castricum uit in zee. Deze krant gaat op zoek naar sporen van het Oer-IJ in het landschap.

Beverwijk * Een aflevering van een serie waarin water centraal staat die over een plein gaat? Een lelijk plein ook nog. Toch is dat logisch. Het Meerplein in Beverwijk was ooit een haven aan het IJ, opvolger van het Oer-IJ.

Archeologie spreekt in Nederland niet bepaald tot de verbeelding. Hier geen theaters uit de oudheid middenin het landschap. Je moet goed kijken. Je moet je ogen dicht doen en je fantasie gebruiken om het plaatje 'zoals het vroeger was' op te roepen.

Doe dat op het Meerplein en dat winderige parkeerplein verandert in een meer. Een brak meer. Een mengeling van zout water uit de Zuiderzee en zoet water uit de grote rivieren. Dit is de oever van het Wijkermeer, een uitloper van het IJ.

Hollandse graven

Hier raakt het Wijkermeer bijna de zee, twee kilometer verder westwaarts. Slechts een duinenrij plus een klein stukje bewoonbaar land zitten er tussen. Dit is Holland op

zijn smalst; het dunste strookje land van het oude graafschap Holland. Hier doorheen loopt de aloude weg waarlangs de Hollandse graven kwamen op weg van Den Haag naar Texel en terug. Het is de hoofdroute door het gehele graafschap Holland (het huidige Noorden Zuid-Holland). Die weg loopt er trouwens grotendeels nog en is opgenomen in latere agglomeraties. In Beverwijk heet ie de Koningstraat.

Kennis

„Veel wegen waar 'koning' of 'heer' in zit zijn onderdelen van de oude weg door Holland. Let er maar eens op”, zegt de Beverwijkse Joke van der Aar. Als architectuurhistoricus en voormalig hoofd van de afdeling cultuurconservering van de gemeente Velsen, weet zij waar ze over spreekt. Tegenwoordig zet zij zich in voor de Beverwijkse werkgroep van de Stichting Oer-IJ, die is opgericht om de kennis over het Oer-IJ uit te dragen. Parallel aan de Koningstraat ligt de Breestraat. Die is niet voor niets zo

Sluit je ogen en het plein wordt een meer

breed. Van der Aar: „Het was een marktstraat. Aangelegd in de vorm van een komkommer, een beetje gebogen en breed in het midden. Het moest er ruim zijn vanwege de handel, die weer nauw verband hield met de haven aan het Wijkermeer. Het mooie is: de Breestraat is de eerste, bewuste vorm van stadsplanning. Dat was in het toenmalige Holland niet eerder gebeurd. En die Hollanders hebben de kavels met eenheidsmaten opgedeeld. Als je een luchtfoto van de Breestraat ziet, dan zie je dat patroon nog.” Ze wijst op nog een grappig overblijfsel uit de ontstaansgeschiedenis van Beverwijk. „Kijk vanuit het Meerplein de Nieuwstraat in richting de Breestraat. Wat valt op? De

Nieuwstraat gaat omhoog. Niet veel, maar een duidelijke helling is te zien. De Breestraat lag hoog en droog. Richtig de haven liep je naar omlaag. Daar waar de gevels van de bebouwing langs het Meerplein staan, begon ooit het water.

Gedempt

Het water is nog lang aanwezig gebleven. Van een meer werd het langzamerhand een smerige plas water omringd door industrie. In de jaren vijftig van de vorige eeuw is de haven gedempt. „Toch is het Oer-IJ in Beverwijk nog niet weg. De haven De Pijp is niets minder dan een gekanaliseerde zijtak van het oude Oer-IJ. Voor het Noordzeekanaal geldt hetzelfde”, zegt Van der Aar. Zij pleit er voor het Meerplein het water terug te geven. „Winkelruimte hebben we niet meer nodig. Een gezellig plein met cafés en restaurant rond het water, daar leent dit plein zich uitstekend voor.”

Koen van Eijk